

Hållbarhets- bokslut 2020

Varberg visar vägen

Beslutad av kommunfullmäktige den 15 juni 2021

20

[Klicka här för att se innehållsförteckningen](#)

VARBERGS
KOMMUN

Innehåll

Inledning: Hållbar utveckling	3	➤
--	---	---

Arbetet och processen: Varberg visar vägen	4	➤
---	---	---

De tre olika hållbarhetsinriktningarna och hur vi bedömer resultaten	5	➤
---	---	---

Hållbarhetsinriktning:

Livskraftiga ekosystem

Varbergs kommun bidrar till att minska förekomsten av gifter i ekosystemen lokalt och globalt	6	➤
---	---	---

I Varbergs kommun ger maten minsta möjliga påverkan på ekosystem och klimat	8	➤
---	---	---

Varberg bevarar och utvecklar ekosystemtjänsternas funktion och kvalitet	10	➤
--	----	---

Varberg minimerar klimatpåverkan från resor och transporter	12	➤
---	----	---

Hållbarhetsinriktning:

Hållbar resursanvändning

Varberg är föregångare inom förnybar och återvunnen energiproduktion	16	➤
--	----	---

Varbergs kommun utmärker sig inom effektiv energianvändning och stimulerar aktivt energismarta livstilar	19	➤
--	----	---

I Varberg bygger vi resurseffektivt med giftfria material	22	➤
---	----	---

Våra konsumtionsmönster rättar sig efter naturens resurser och kretslopp	24	➤
--	----	---

Hållbarhetsinriktning:

Välmående samhälle

Varberg erbjuder en attraktiv och hållbar livsmiljö där människor trivs, stannar kvar och flyttar in	26	➤
--	----	---

Varberg har västkustens bästa förutsättningar för en hälsosam livsstil	28	➤
--	----	---

I Varberg har alla invånare möjlighet att finna en meningsfull sysselsättning	30	➤
---	----	---

Varberg är ett rättvist och inkluderande samhälle	32	➤
---	----	---

Varberg är en magnet för kreativa människor med hållbara verksamheter	34	➤
---	----	---

Klickbar PDF För att göra läsningen enklare finns det möjlighet att klicka på ➤ för att komma till det avsnitt eller länkar du vill . Under varje enskild målbild finns också möjlighet att klicka sig vidare till nyckeltalen eller tillbaka ⬅ hit till innehållsförteckningen.

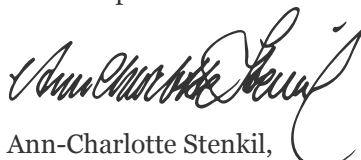
Hållbar utveckling

Utvecklingen måste ske hållbart

Hållbarhet blir allt viktigare, både här i Varbergs kommun och i vår omvärld. Ingen har kunnat undgå klimatfrågans enorma genomslag och det världsomfattande arbetet som pågår med FN:s globala mål för en hållbar utveckling. Det senaste årets pandemi har inneburit många nya svåra utmaningar men har samtidigt lärt oss att förändring är möjligt. Krisen har banat väg för nya möjligheter att öka takten på klimatomställningen.

Varberg är en attraktiv plats och vår kommun växer och förändras hela tiden, men utvecklingen måste ske hållbart med siktet inställt på ett samhälle där människor ges förutsättningar att må bra. Vi behöver investera i klimatneutrala och giftfria cirkulära lösningar som både minskar våra koldioxidutsläpp, lägger grunden för nya jobb och stärker Varbergs konkurrenskraft. Ett årligt hållbarhetsbokslut hjälper oss att ta ett samlat grepp om kommunens hållbarhetsarbete, sprida goda exempel och ge oss svar på vad vi behöver fokusera på för att bli ännu bättre framöver.

Ann-Charlotte Stenkil,
Kommunstyrelsens ordförande (M)

Omsätta vår vision till handling

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. År 2030 är knappt ett decennium bort, våra handlingar idag och de närmaste åren kommer bli avgörande för om världen kan nå de globala målen för hållbar utveckling. Även om utmaningarna är globala är lösningarna ofta lokala, därför behöver vår organisation göra allt vi kan för att Agenda 2030 ska bli verklighet. Det är en förutsättning för att kommunen ska kunna möta framtidens utmaningar, men också de förväntningar som våra invånare, föreningar och företag har på oss och våra verksamheter.

Ekologisk, ekonomiskt och social hållbarhet har fått stort genomslag i vår styrning och tack vare engagerade medarbetare finns det flera goda exempel i årets hållbarhetsbokslut som visar på hur Varberg lever upp till ambitionsnivån. Det finns också mycket som kan och ska förbättras. Arbetet förutsätter ett gott samarbete över våra organisatoriska gränser och att vi utvecklar nya samarbetsformer med andra aktörer i samhället. För att lyckas krävs modiga, kunniga och nytänkande politiker, chefer och tjänstepersoner som kan omsätta vår vision till handling genom att göra det lätt att göra rätt.

Carl Bartler, Kommundirektör

Kolada och Agenda 2030

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som inrymmer de 17 Globala målen för hållbar utveckling. Databasen **Kolada** visar ett urval av nyckeltal som stöd för kommuners och regioners genomförande av Agenda 2030. Mer information om nyckeltalen och möjligheten att jämföra Varbergs resultat med andra kommuner finns på kolada.se ➔

Varberg visar vägen

Varberg ska visa vägen mot Agenda 2030 genom att vara ett föredöme och en inspirationskälla i sitt hållbarhetsarbete. Kommun har översatt den globala agendan till lokala hållbarhetsmål som gäller för vår organisation och omfattar kommunens roll att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling av Varberg som samhälle. Arbetet med målen sker utifrån de tre inriktningar:

Livskraftiga ekosystem

Hållbar resursanvändning

Välmående samhälle

Hållbarhetsbokslutet är en uppföljning av våra lokala hållbarhetsmål. Ett årligt hållbarhetsbokslut gör det möjligt att följa vår resa mot ett hållbart samhälle. Här kan du ta del av goda exempel från pågående arbete och läsa mer om vad som behöver förbättras om den lokala målsättningen ska nås. Hållbarhetsbokslutet är ett komplement till kommunens ordinarie årsredovisning, en särskild fördjupning just för arbetet mot en hållbar utveckling.

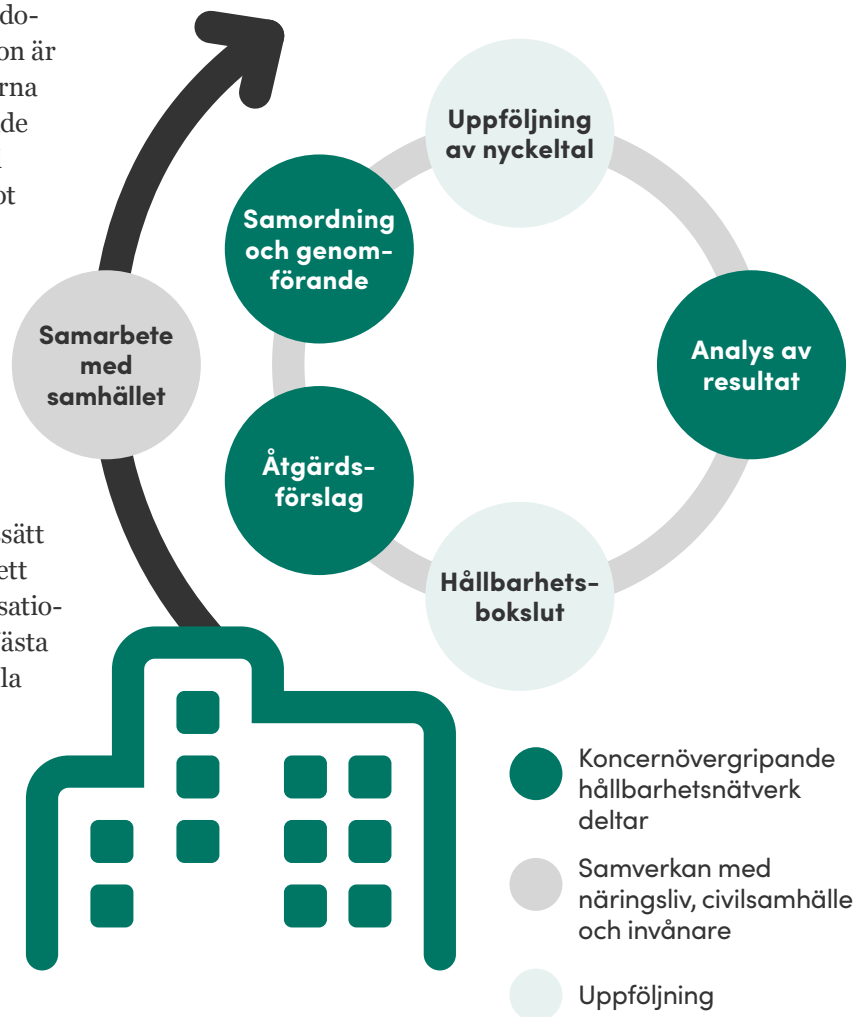
Innehållet i årets hållbarhetsbokslut är ett resultat av en serie workshops inom kommunens koncerngemensamma hållbarhetsnätverk. Målbilderna har följts upp och kombinerats med kunskap från organisationen om varför våra resultat ser ut som de gör. Det breda deltagandet i analysprocessen skapar förutsättningar för en välgrundad analys och ett innehåll som speglar hela organisationens arbete. I

kommunens första hållbarhetsbokslut har vi nu lagt grunden för ett arbetssätt och gjort ett första urval av nyckeltal, och arbetet har givit oss många lärdomar att bygga vidare på till nästa år. En reflektion är att det ibland är svårt att helt särskilja målbilderna eftersom utmaningar och lösningar kan vara både integrerade och odelbara, vilket ger genomslag i analysen och goda exempel kan därför svara mot flera målbilder.

Varberg har satt ribban högt och det kräver att vi vågar vara modiga, testa nya vägar och ta väl vara på våra medarbetares engagemang och kompetenser. En viktig del av detta arbete har varit att samla den kunskap som finns i vår organisation och skapa ett tydligt sammanhang till den årliga uppföljningen. Hållbarhetsbokslutet är en del av ett nytt arbetssätt som ska hjälpa oss att kraftsamla i arbetet mot ett hållbart samhälle – både inom den egna organisationen och på sikt även tillsammans med andra. Nästa steg blir att arbeta fram rutiner för att säkerställa att insikterna i hållbarhetsbokslutet återinförs in i organisationen och översätts till konkreta åtgärder för bättre resultat.

I samband med vårt första hållbarhetsbokslut startar nu en ny lärande resa, där arbetssättet utformas och förändras i takt med att vi tar steg framåt, lär oss nytt och utvecklas i vårt samlade hållbarhetsarbete. Hela tiden med ambitionsnivån om att visa vägen som vår kompass i resan mot ett hållbart Varberg.

Process för lokal Agenda 2030

Varbergs tre hållbarhetsinriktningar

Livskraftiga ekosystem

Inriktningen anger målbilden för den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. Ekologisk hållbarhet är en förutsättning för såväl social som ekonomisk hållbarhet och handlar om att långsiktigt bevara vattnens, jordens och ekosystemens produktionsförmåga.

Livskraftiga ekosystem ▶

”Naturen med sin fantastiska mångfald och myller av liv ska värnas för sitt egenvärde och för människans skull. Varberg ska långsiktigt bevara och stärka de lokala ekosystemen och verka för ett hållbart nyttjande av ekosystemtjänster globalt.”

Hållbar resursanvändning

Inriktningen anger målbilden för den ekonomiska dimensionen av hållbar utveckling och tydliggör att frågan om resurshantering är avgörande för att lyckas i arbetet med de övriga inriktningarna. Ekonomisk hållbarhet ger vi i detta sammanhang innebörden att på lång sikt hushålla med mänskliga och materiella resurser.

Hållbar resursanvändning ▶

”I Varberg ska vi leva resurssnålt och sträva efter slutna kretslopp. Resursanvändning ska ske med minsta möjliga miljöpåverkan i ett livscykelperspektiv.”

Välmående samhälle

Inriktningen anger målbilden för den sociala dimensionen av hållbar utveckling och beskriver ett samhälle där människor inte systematiskt hindras från att tillgodose sig sina behov, både ur ett globalt och lokalt perspektiv. Social hållbarhet når vi genom att bygga ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls.

Välmående samhälle ▶

”I Varberg ska ges förutsättningar för människor att må bra. Vi tar ett gemensamt ansvar för att vår välfärd och samhällsutveckling inte sker på bekostnad av andra människor eller miljön.”

Så bedömer vi måluppfyllelsen

 Grön: Den samlade bedömningen är att vi är på god väg mot måluppfyllelse och har kommit långt i relation till målbild och fokusområden. Det pågår ett målmedvetet arbete i nämnder och bolag som bidrar till starka resultat inom målområdet.

 Gul: Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till målbild och fokusområden. Resultatutvecklingen är i stort enligt plan men det krävs ytterligare insatser av nämnder och bolag för att kunna nå måluppfyllelse.

 Röd: Den samlade bedömningen är att vi har en svag utveckling av måluppfyllelsen i relation till målbild och fokusområden. Resultatutvecklingen är svag och det krävs ytterligare insatser av nämnder och bolag inom flera områden för att kunna nå måluppfyllelse.

...och förväntad förändring

 Förbättring förväntas

 Ingen förändring förväntas

 Försämring förväntas

Varbergs kommun bidrar till att minska förekomsten av gifter i ekosystemen lokalt och globalt

Bedömning av målbilden

Den samlade bedömningen är att vi har en svag utveckling av målpuppfyllelse i relation till målbild och fokusområden. Utifrån nuvarande arbete förväntas ingen förändring inom området.

Bakgrund till bedömning

Idag saknas ett samlat arbete och en helhetsbild av insatserna för en giftfri miljö i vår organisation. Delar av organisationen har dock en bra bild över sitt eget verksamhetsområde.

Offentlig upphandling har en viktig roll, men för att detta verktyg ska få stort genomslag krävs väl fungerande styrning och att köpande förvaltning ställer rätt krav. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för kommunens tillsynsverksamhet och bedömer att regler och förordningar generellt efterlevs och att organisationen har en välfungerande arbetsprocess.

Ett arbete pågår med att sluttäcka deponier i Lassabacka och Veddige för att minska läckage och föroreningar. På deponin i Lassabackaområdet är syftet att skapa ett nytt naturområde för biologisk mångfald och rekreation. Kommunen är även del i projektet Lokalt engagemang för vatten (LEVA) som drivs av kommunerna i Falkenberg, Varberg och Halmstad tillsammans med Högskolan i Halmstad och LRF Halland. Projektet syftar till att via åtgärdssamordnare utveckla nya arbetssätt och stimulera till fler åtgärder inom jordbruket, för att

minska läckaget av näring till sjöar, vattendrag och kust. Två åtgärdssamordnare är verksamma inom projektet, vilka hjälper lokala aktörer med bland annat rådgivning, bidragsansökningar och projektledning. LEVA-projektet finansieras av statliga medel via Havs- och vattenmyndigheten.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

Det finns stor utvecklingspotential och vilja inom kommunen för att nå målbilden, men tillräcklig samordning och styrning saknas. Organisationsövergripande mål och gemensamma arbetsmetoder lägger grunden för en god målpuppfyllelse. Omvärldsbevakning och att följa vad som händer inom EU och på nationell nivå är viktigt för att hålla målbilden aktuell och bli inspirerade av hur andra arbetar med frågan.

Kemikalieplan är exempel på ett arbetssätt som skulle svara mot flera verksamheters behov, både inom skola, service och inom offentlig miljö inom- och utomhus. Bitvis finns behov av kunskapshöjning i organisationen. Stor potential finns i att nyttja offentlig upphandling mer effektivt genom bättre styrning för skarpare kravställning. Behov finns även av ett mer organisationsövergripande arbete i fastighets- och lokalfrågor för att säkerställa medvetna materialval och att kravnivån kan upprätthållas under hela byggnadens livstid.

Vad gör vi bra?

Kvarteret Renen - ett av kommunens största miljöprojekt

Den gamla fastigheten Renen 13 i centrala Varberg saneras i olika etapper för att skadliga ämnen inte ska fortsätta spridas. Saneringsprojektet finansieras av Naturvårdsverket via Länsstyrelsen i Hallands län. Varbergs kommun är huvudman och håller i genomförandet av projektet. Etapp 1 (schaktsanering) och 2 (termisk sanering) genomfördes under 2018–2020. Den termiska sanering som genomfördes under 2020 var världens djupaste sanering av kristallint berg. Nu planeras för den sista etappen av saneringen, etapp 3.

Uppströmsarbete minskar föroreningarna

Det kommunala bolaget Vatten och Miljö i Väst AB (VI-VAB) arbetar aktivt med uppströmsarbete för att minska föroreningarna vid källan och förbättra reningsverkens inkommande vatten- och slamkvalitet. Slammet som används till jordförbättring innehåller därmed mindre miljöfarliga ämnen. En uppströmsstrategi tas fram, följs upp och dokumenteras årligen i en miljörapport. Det finns även en uppströmskarta som är under utveckling där möjliga föroreningskällor kartläggs.

Giftfritt städ

Ännu ett gott exempel finns hos kommunens kost- och städavdelning, där engagerade medarbetare jobbar för att städningen ska ske så giftfritt som möjligt. Det dagliga arbetet sker mestadels med vatten och microfibrer och i så stor utsträckning som möjligt används medel som är gift- och parfymfritt.

Varbergs kommun bidrar till att minska förekomsten av gifter i ekosystemen lokalt och globalt

Nyckeltal Kolada (Här visas exempel på nyckeltal som analysen baserats på. Fler nyckeltal finns på kolada.se.)

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018	2019	2020
Mål 2	Ekologiskt odlad åkermark, andel (%)	14	16	19	18	-
Mål 12	Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	35	37	34	35	33

Nyckeltal Varbergs Fastighet AB

	2016	2017	2018	2019	2020
Andel A- och B-klassade produkter (BSAB-koder E-N och Z) i Sunda Hus.	69%	92%	95%	89%	84%

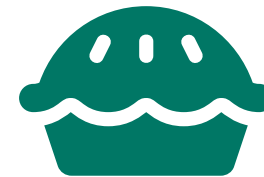
Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 2, 3, 6 och 12 använts som underlag. Analysen har även tagit stöd av nyckeltal för uppföljning av Sveriges miljömål under fliken "Miljö och Klimat".

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner. kolada.se ➔

Sveriges ekokommuners gröna nyckeltal

Varbergs medlemskap i Sveriges Ekokommuner gör det möjligt att följa kommunens miljöarbete genom 12 gröna nyckeltal. För analys av målbilden har nyckeltal 8a, 8b och 8c använts som underlag. miljobarometern.se ➔

Andel ekologiska livsmedelsinköp serviceförvaltningen 2020

33%

I Varbergs kommun ger maten minsta möjliga påverkan på ekosystem och klimat

Bedömning av målbilden

För tydlighet är den samlade bedömningen delad i två delar, då det finns en stark skillnad i utvecklingen av områdena inom målbilden.

Ekologisk mat →

Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till målbild och fokusområden. Utifrån nuvarande arbete förväntas ingen förändring inom området.

Jordbruksmark och stadsodling ↘

Den samlade bedömningen är att vi har en svag utveckling av måluppfyllelsen i relation till målbild och fokusområden. Resultatutvecklingen är svag och utan nya insatser är en försämring på området att förvänta framöver.

Bakgrund till bedömning

Serviceämnden jobbar mycket med inköp av ekologisk och klimatsmart mat. Under 2020 var totalt 68 % av livsmedlen som köptes in av svenskt ursprung, och för kategorin kött och ägg var totalt 98 % av inköpen från Sverige. För första gången på flera år nåddes inte målet om 35 procent ekologiska livsmedelsinköpanandel år 2020. Anledningen tros vara rådande pandemi som även påverkat livsmedelsinköpen. Idag mäter enbart Serviceämnden

andel ekologisk mat, men målsättningen och dess uppföljning bör omfatta även andra delar i vår organisation som köper in livsmedel.

Varberg växer och kommunen har i översiktsplaner och i ett flertal strategier uttalat att jordbruksmark ska skyddas i så stor utsträckning som möjligt. Idag saknas modern klassning av jordbruksmark.

Stadsodling kan bidra positivt till stadens ekosystem och rekreation, i Varberg saknas dock övergripande styrning inom området.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

Målsättningen för ekologiska livsmedelsinköp har inte höjts senaste åren och jämfört riket ligger Varberg inte längre lika långt fram inom området. Nationellt finns även en målsättning om 60 procent till 2030 att förhålla sig till.

Centrala mål kring mat behövs i kommunen för att säkerställa att hela organisationen kan kraftsamla och arbeta mot en gemensam målsättning. Stort behov finns av att kommunicera mer i arbetet, både med medarbetare, matgäster och deras närstående, till exempel om valet att delvis växla från animalier till vegetariska rätter.

Kontinuerlig omvärldsbevakning behövs för att hjälpa oss göra kloka val och hålla innehållet i målbildens fokusområden relevant.

En stor utmaning är att säkerställa att ett växande

Varberg värnar odlings- och jordbruksmark med balans mellan och fokus på olika värden, så som biologisk mångfald och livsmedelsproduktion. Frågan om värdering av jordbruksmark är lyft hos länsstyrelsen och Varbergs kommun har möjlighet att ta upp frågan om jordbruksmark vid framtagandet av ny översiktsplan.

Vad gör vi bra?

Mer klimatsmart mat

Våra kokkar är stolta över sin mat och kommunen arbetar för att handla efter säsong och servera klimatsmart mat. Det upphandlade köttet och kycklingen är svenskt. Mängden inköpt ris halverades från 2019 till 2020 till förmån för mathavre, havreris, couscous och bulgur. Varbergs kommun har två helvegetariska dagar per vecka i skola och förskola, det finns alltid ett vegetarisk alternativ varje dag på alla skolor.

Boende med odling i fokus

I planprogrammet för Gamla Köpstad har ett boende med odlingsmöjligheter varit i fokus. Programområdet består till stor del av jordbruksmark. En inriktning i programmet handlar om att kunna utnyttja denna kvalitet och därmed skapa unika möjligheter för människor som vill kombinera boendet med möjligheten till odling. Ett livstilsboende där odling ligger i fokus, som antingen kan fungera så att man har en egen lott eller att en förening gemensamt brukar jorden.

I Varbergs kommun ger maten minsta möjliga påverkan på ekosystem och klimat

Nyckeltal Kolada (Här visas exempel på nyckeltal som analysen baserats på. Fler nyckeltal finns på kolada.se.)

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018	2019	2020
Mål 12	Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	35	37	34	35	33

Andel ekologiska livsmedelsinköp Varbergs kommuns serviceförvaltningen 2020 33%

Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 2 och 12 använts som underlag. Analysen har även tagit stöd av nyckeltal för uppföljning av Sveriges miljömål under fliken "Miljö och Klimat".

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner. kolada.se ➔

Andel koldioxidekvivalenter
på inköp av livsmedel

1,7
kg CO₂/kg

För servicenämndens samlade livsmedelsinköp under 2020 är koldioxidekvivalenten 1,7 kg CO₂/kg livsmedel. Koldioxidekvivalenter mäts med kg CO₂ ekvivalenter per kg inköpta livsmedel.

Varberg bevarar och utvecklar ekosystemtjänsternas funktion och kvalitet

Bedömning av målbilden

Den samlade bedömningen är att kommunen har kommit en bit på väg i relation till målbilden och fokusområden, men att det finns stora utmaningar kvar. Det finns påbörjade insatser och förbättring av målbilden förväntas.

Bakgrund till bedömning

Ekosystemtjänster är allt det som vi människor får gratis av naturen, så som till exempel växter som renar luften eller bin som pollinerar. Det kan också vara upplevelsevärden som förbättrar vår hälsa och vårt välbefinnande genom att tillföra miljöer för rekreation och umgänge. Ekosystemtjänster är nödvändiga för människans välbefinnande och välfärd. De är en stor bidragande faktor till Varbergs attraktivitet och måste värnas i samhällsplaneringen.

I behovsutredning för detaljplaner bedöms påverkan på ekosystemtjänster. För Varbergs kommun är Västerport det enskilt största projekt där ekosystemtjänster tagits med på olika sätt för att skapa klimatanpassade, rekreativa utemiljöer som gynnar biologisk mångfald.

För att säkerställa framtidens dricksvattenförsörjning bygger det kommunala bolaget Vatten och Miljö i Väst (VIVAB) en ny råvattenledning. Varberg växer vilket ger ett ökat behov av dricksvatten. Den nya ledningen kommer att ge både ökad kapacitet

och ökad leveranssäkerhet och byggs med omtanke om de allmänna miljö-, natur och kulturvärden som finns i området.

Tillsynen av dagvattenanläggningar är viktig för att hålla god kvalitet i kommunens vattenområden. Kvaliteten mäts tydligt i nyckeltal kopplade till nationell målsättning.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

År 2020 initierades ett långsiktigt arbete för att utvecklas de samhällsbyggande förvaltningarnas arbete med ekosystemtjänster. Kommunen har fått i uppdrag att ta fram riktlinjer för ett sådant arbete.

Det finns potential i att växla upp kommunens arbete genom att kunskapsdela och utveckla arbetsmetoder kring ekosystemtjänster med exploitörer och näringsliv på ett mer systematiskt sätt.

Hantering av dagvatten har stor påverkan på ekosystemtjänsterna och är en organisationsövergripande fråga. Ansvarsfördelningen är otydlig och det skulle behövas ett helhetsgrepp. Vatten och Miljö i Väst AB (VIVAB) arbetar aktivt med frågan liksom flera förvaltningar och det är tydligt att den gemensamma hanteringen blivit bättre. Ansvarsfördelningen är dock fortsatt otydlig och det skulle behövas ett tydligare helhetsgrepp.

Arbetet med klimatanpassning behöver intensifieras i kommunen om Varberg ska växa som ett robust och resilient samhälle som kan möta kommande klimatförändringar. Arbetet med klimatanpassning är dessutom en bredare fråga än enbart ekosystemtjänster och ett samlat grepp behövs kring frågan.

Vad gör vi bra?

Ekosystemtjänster i Västerport

I arbetet med planprogrammet för Västerport genomfördes en kartläggning av vilka ekosystemtjänster som finns inom Västerport idag, och en analys av möjliga framtida ekosystemtjänster som är särskilt önskvärda för Västerport och dess omgivningar. Dessutom tillhandahålls förslag till åtgärder för hur befintliga och önskvärda ekosystemtjänster kan tillskapas och förstärkas i utvecklingen av Västerport. Arbetet med projektet Västerport ger oss viktiga lärdomar och erfarenheter att bygga på för framtida projekt.

Nya gränsöverskridande samarbeten

Störst skillnad i frågan bedöms det bli när kommunen arbetar organisationsöverskridande i nya samarbeten. En ny arbetsgrupp med engagerade tjänstepersoner har därför bildats som ska utveckla en metodik för att jobba med ekosystemtjänster i den fysiska planeringen - från översiktsplan till detaljplaner.

Varberg bevarar och utvecklar ekosystemtjänsternas funktion och kvalitet

Nyckeltal Kolada (Här visas exempel på nyckeltal som analysen baserats på. Fler nyckeltal finns på kolada.se.)

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018	2019	2020
Mål 15	Skyddad natur* totalt, andel (%)	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7

Övriga nyckeltal Kolada

Medelavstånd till skyddad natur*, km

2018	2019	2020
2,40	2,40	Ej tillgänglig

*Med skyddad natur avses område inom nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde och biotopskyddsområde.

Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 6 och 15 använts som underlag. Analysen har även tagit stöd av nyckeltal för uppföljning av Sveriges miljömål under fliken "Miljö och Klimat".

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner. kolada.se ➔

Sveriges ekokommuners gröna nyckeltal

Varbergs medlemskap i Sveriges Ekokommuner gör det möjligt att följa kommunens miljöarbete genom 12 gröna nyckeltal. För analys av målbilden har nyckeltal 6 använts som underlag. miljobarometern.se ➔

Varberg minimerar klimatpåverkan från resor och transporter

Bedömning av målbilden

Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till målbild och fokusområden. Det finns många påbörjade insatser och förbättring av målbilden förväntas.

Bakgrund till bedömning

Kommunen har som övergripande mål att öka andelen hållbara resor och transporter och både nämnder och bolag har nedbrutna mål i frågan. Ett aktivt arbete pågår inom kommunen mot en fossilfri fordonsflotta. Servicenämndens mål är att 90 procent av kommunens leasade fordon ska vara fossilfria 2023 för att nå målet om att vara helt fossilfria 2030. Varje fordonsköp utgår från fossilfrihet och det krävs ett beslut från respektive nämnd för inköp av ett fossilt fordon. År 2020 har totalt 17 fossildrivna fordon beställts.

Utsläpp från godstransporter är ett stort utvecklingsområde, bland annat genom att stärka upphandling som verktyg för att minska utsläppen från frakter och transporter.

I samband med pandemin ställde många verksamheter om till arbete på distans i betydligt större utsträckning än tidigare vilket påverkat utsläppen från resor i tjänsten, men också till och från arbetsplatsen. Detta möjliggjordes genom kommunens IT-avdelnings satsning på modern teknik och

nya programvaror. Övergången till distansarbete gjordes utan några direkta störningar eftersom förutsättningarna redan fanns på plats.

Byggnation av dubbelspår på Väst kustbanan genom Varberg och en station i centralt läge pågår och planering är igång för Värö station. Satsningarna innebär förbättrade pendlingsmöjligheter med tåg som ersätter bilresor och minskar klimatpåverkan. Utbyggnad av laddinfrastruktur pågår och behöver öka ytterligare för att möjliggöra en större omställning till elfordon.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

Samhällsplanering är ett viktigt verktyg och hållbarhet måste genomsyra samhällsbyggnadsprocessen. Det handlar om planering av och investering i infrastruktur och kollektivtrafik, såväl som beteendepåverkande insatser mot förändrade resvanor. Lösningar och behov kan se olika ut i staden eller på landsbygden. Potential finns i att arbeta mer aktivt med att söka extern finansiering för att testa nya lösningar, samarbetsformer och inspirera till ökat medborgarengagemang i klimatomställningen.

Utsläpp från godstransporter är ett stort utvecklingsområde, bland annat genom att stärka upphandling som verktyg för att minska utsläppen från frakter och transporter. Behov finns av att bättre följa utsläppen från hela organisationen och det geografiska området Varberg. Arbetet är påbörjat i

samband med kommande energi- och klimatstrategin samt årets hållbarhetsbokslut. Det är ett viktigt utvecklingsområde för uppföljningen framåt. Nya riktlinjer för tjänsteresor och klimatväxling är under framtagande, men ligger vilande delvis på grund av pandemin. En aktuell fråga är hur kommunen ska se på distansarbete när pandemin är över och vad det kan få för effekt på behovet och utformandet av lokaler.

Varberg minimerar klimatpåverkan från resor och transporter

Vad gör vi bra?

Elbussar i stadstrafiken

Varberg introducerade elbussar i trafiken i juni 2020 och 25 procent av stadstrafiken (vilket motsvarar tre bussar) utförs av eldrivna bussar. Trafiken bedrivs av Hallandstrafiken och utförs av Nobina. Varbergs kommun har investerat i ökad elkapacitet till laddningen av elbussar vid Nobinas depå på Kardanvägen i Varberg. Även övrig kollektivtrafik i Varbergs kommun är fossilfri.

Goda resultat i kommunens fordonsflotta

Serviceämnden bedriver ett aktivt arbete med kommunens fordonsflotta som idag har 82 procent fossilfria fordon (personbilar och lätta lastbilar), procentsiffran omfattar inte de kommunala bolagens fordon. Genom att kommunen anslutit sig till Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) avtal för fordon har de första beställningarna av fossilfria större transportbilar gjorts. Även antalet laddstolpar har utökats under 2020. Allt engagerat arbete har lett till att Varbergs kommun kom tvåa i 2020 års miljöfordonsdiagnos, ett poäng efter Stockholm.

Hallands Hamnar Varberg AB förbrukar årligen bränsle för att utföra den produktion som sker i hamnen. Ökad inblandning av biokomponenter samt byte av bränsle för truckarna har under 2020 gett en minskning på nästan 60 % av bolagets årliga CO₂ avtryck

Nyckeltal Kolada (Här visas exempel på nyckeltal som analysen baserats på. Fler nyckeltal finns på kolada.se.)

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018	2019	2020
Mål 9	Befolkning i kollektivtrafknära läge, andel (%)	72,3	72,3	73,9	-	-
Mål 9	Befolkning, inom tätort, i kollektivtrafknära läge, andel (%)	86,4	86,4	86,5	-	-
Mål 9	Befolkning, utanför tätort, i kollektivtrafknära läge, andel (%)	15,6	16,6	20,4	-	-
Mål 13	Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%)	69,9	71,4	72,4	72,6	70,6

Växthusgasutsläpp från kommunens förvaltningars fordonsflotta 2020

462,7 tCO₂e

Varberg minimerar klimatpåverkan från resor och transporter

Hamn- och gatuförvaltningen resultatindikator

	Senaste mätning	Värde
Antal cykelolyckor i kommunen	2020	77
Antal cykelresor längs arbetspendlingsstråk	2020	1 104 000
Antal Mobility management-kampanjer	2020	2

Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 9, 11 och 13 använts som underlag. Analysen har även tagit stöd av nyckeltal för uppföljning av Sveriges miljömål under fliken "Miljö och Klimat".

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner. kolada.se ➔

Sveriges ekokommuners gröna nyckeltal

Varbergs medlemskap i Sveriges Ekokommuner gör det möjligt att följa kommunens miljöarbete genom 12 gröna nyckeltal. För analys av målbilden har nyckeltal 2, 3, 10a och 10b använts som underlag. miljobarometern.se ➔

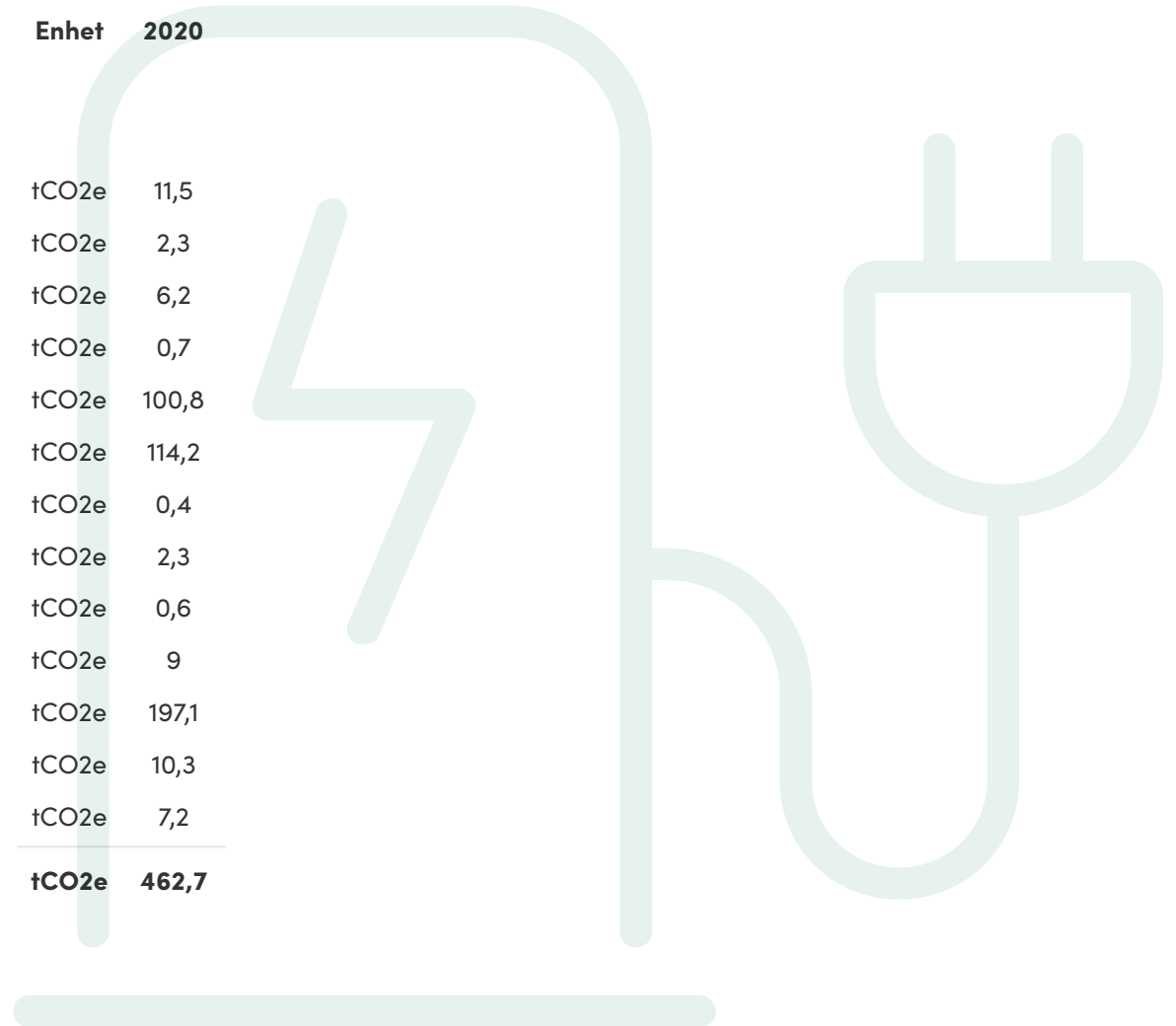

Varberg minimerar klimatpåverkan från resor och transporter

Nyckeltal: Växthusgasutsläpp från kommunens fordonsflotta (förvaltningar)

Scope 1

Kategori	Enhet	2020
Stationär förbränning		
Bioetanol (E85)	tCO ₂ e	11,5
DIESEL (B7)	tCO ₂ e	2,3
DIESEL (B7)	tCO ₂ e	6,2
Biogas (100%)	tCO ₂ e	0,7
DIESEL (B40)	tCO ₂ e	100,8
DIESEL (B40)	tCO ₂ e	114,2
BIODIESEL (HVO)	tCO ₂ e	0,4
BIODIESEL (HVO)	tCO ₂ e	2,3
DIESEL (SE)	tCO ₂ e	0,6
DIESEL (SE)	tCO ₂ e	9
Bensin (E5)	tCO ₂ e	197,1
Bensin (E5)	tCO ₂ e	10,3
EcoPar A	tCO ₂ e	7,2
	tCO₂e	462,7

Varberg är en föregångare inom förnybar och återvunnen energiproduktion

Bedömning av målbilden

Den samlade bedömningen är att vi är på god väg mot måluppfyllelse och har kommit långt i relation till målbild och fokusområden. Det finns många påbörjade insatser och förbättring av målbilden förväntas.

Bakgrund till bedömning

Flera av kommunens bolag och förvaltningar har under lång tid arbetat för en hållbar energiproduktion. Det kommunala bolaget Varberg Energi AB är sedan länge en föregångare även nationellt vad gäller förnybar och återvunnen energi. Redan 1991 byggde bolaget en vindkraftpark och har under åren fortsatt utveckla och äga vindkraft. Årsproduktionen från vindkraft låg år 2020 på 95 900 MWh. Under 2019 tecknades ett avtal om att köpa världens första större vindkraftverk i trä som planeras uppföras i slutet på 2022.

Varbergs Bostad har installerat solcellsanläggningar på flera av sina fastigheter och ser en stor utvecklingspotential för framtiden. Varbergs Fastighet AB har investerat i solcellsanläggning på bland annat Arena Varberg och ska även undersöka möjligheter för lagring av energi. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden utbildar solenergiprojektörer och vindkrafttekniker inom yrkeshögskolan.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

Teknikutvecklingen går hela tiden framåt och kontinuerliga omvärldsanalyser är viktiga, både nationellt och internationellt. Det finns behov av ett mer samlat arbete med energifrågor i organisationen, till exempel finns potential för kunskapsöverföring från de delar av organisationen som kommit längre i sitt arbete. Energi- och klimatstrategi för Varbergs kommun är under framtagande och blir ett krafttag för samordning och styrning inom målbilden.

Potential finns i att utreda möjligheten att installera solceller på kommunens fastighetsbestånd, samt arbeta aktivt med frågan i nybyggnation. Ett av kommunens viktigaste instrument inom den fysiska samhällsutvecklingen är översiktsplanen och markanvisningar. Här finns stor potential att lyfta frågor kring hållbar resursanvändning samt att peka ut mark lämplig för lokal energiproduktion. Frågan om förutsättningarna för ökad produktion från vindkraft behöver utredas i samband med framtagande av ny översiktsplan. Sverige har högt ställda klimatambitioner och mål om en 100 procent förnybar elproduktion till år 2040.

Stor del av målbilden är att stimulera en klimatomställning i samhället. Kommunens energi- och klimatrådgivare har en viktig roll att förmedla kunskap och information om olika energilösningar, med potential att nyttjas ännu bättre riktat mot både näringsliv och kommuninvånare.

Vad gör vi bra?

Varberg Energi visar vägen

Varberg Energi AB:s fjärrvärmeförsäljning är i princip helt klimatneutral eftersom den kommer till stora delar från restvärme från Södra Cell i Värö. Som komplement till restvärmen från Södra Cell Värö finns det fliseldade värmeverket Flisan af Varberg, där produktionen sker med bioolja, biogas och flis. Det kommunala bolaget erbjuder även VIVA-el som är helt förnybar och därmed fri från koldioxidutsläpp. 2020 bestod elen av 81,9 % vindkraft, 17,3 % vattenkraft och 0,8 % solkraft och var helt baserad på ursprungsgarantier.

Solcellsparken Solsidan

Varberg Energi AB äger och förvaltar tillsammans med Coop Varberg även en av landets största solcellsanläggningar. Parken, som ligger intill E6:an, består av 9 300 paneler som producerar ca 3 000 000 kWh/år. Parken har haft många studiebesök och har inspirerat till att många nya större solcellsparkar har byggts i landet senaste åren.

Solkartan i Varberg

På varberg.se erbjuder kommunen verktyget Solkartan i Varberg, där det enkelt går att klicka på sin fastighets tak och se om den lämpar sig för solelproduktion. Den första versionen av solkartan innehåller information om byggnader i Varbergs innerstad. Solkartan kommer successivt att utökas.

Varberg är en föregångare inom förnybar och återvunnen energiproduktion

Nyckeltal Kolada (Här visas exempel på nyckeltal som analysen baserats på. Fler nyckeltal finns på kolada.se.)

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018
Mål 7	Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%)	97,4	-	97,7

Sveriges ekokommuners gröna nyckeltal

Andel förnybar och återvunnen energi i kommunala lokaler (%)

2018	2019	2020
98,5	99,7	99,8

Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 7 och 13 använts som underlag. Analysen har även tagit stöd av nyckeltal för uppföljning av Sveriges miljömål under fliken "Miljö och Klimat".

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner. kolada.se ➔

Sveriges ekokommuners gröna nyckeltal

Varbergs medlemskap i Sveriges Ekokommuner gör det möjligt att följa kommunens miljöarbete genom 12 gröna nyckeltal. För analys av målbilden har nyckeltal 9 använts som underlag.

miljobarometern.se ➔

Varberg är en föregångare inom förnybar och återvunnen energiproduktion

Nyckeltal Varberg Energi AB

Microproduktion

	2018	2019	2020
Total installerad effekt solceller i VEABs nät kW	4 923	5 971	6 935
Levererad microproduktion i VEABs nät MWh netto	630	1 144	1 773

Produktion förnybar el

	2018	2019	2020
Vindkraft MWh	81 249	87 578	95 907
Vattenkraft MWh	18 356	24 234	22 514
Solel MWh	3 161	3 335	3 351

Fjärrvärme

	2018	2019	2020
Fjärrvärmeproduktion MWh	204 984	201 831	193 820
Beräknad förbrukad energi från nya fjärrvärmeanslutningar (MWh)	4 450	2 398	6 950

Varbergs kommun utmärker sig inom effektiv energianvändning och stimulerar aktivt energismarta livsstilar

Bedömning av målbilden

Den samlade bedömningen är att vi har kommit en viss bit på väg i relation till målbild och fokusområden. Utvecklingen är ojämn och endast inom vissa områden förväntas förbättring baserat på nuvarande insatser. Området är svårt att bedöma, då såväl flera insatser som nyckeltal har en indirekt påverkan på målbilden.

Bakgrund till bedömning

Varberg växer och behöver göra det med ett fossilfritt och resurseffektivt energisystem i grunden. Ett växande invånarantal och därmed behov av mer el sker parallellt med att transportsektorn ska bryta beroendet av fossila bränslen med en snabb ökning av elfordon som följd. För att klara av samhällsutvecklingen med ett robust elsystem behöver vi använda elen smartare.

I vår egen organisation pågår ett kontinuerligt energieffektiviseringsarbete, både för fastigheter, anläggningar och fordonsflotta.

Halland Hamnar Varberg AB samarbetar med Varberg Energi AB för att hitta bra energilösningar i den nya Farehamnen, bland annat genom att förbereda för att kunna erbjuda elanslutningar för fartyg och smart belysning i den nya hamndelen. Dessutom arbetar Hallands Hamnar för att stärka strukturen ytterligare för ökad kapacitet för järnvägstransporter till och från hamnen.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

Stor potential finns inom området, men det krävs mer styrning och ett organisationsöverskridande samarbete.

Förutsättningar för en energieffektiv livsstil behöver genomsyra all fysisk planering. För framtiden gäller det att bygga nytt så energieffektivt som möjligt och investera klimatsmart när vi renoverar befintligt fastighetsbestånd.

Stor utvecklingspotential finns även i att arbeta mer tillsammans med andra aktörer i samhället – både med näringsliv och invånare. Kommunen behöver kommunicera möjligheter till smarta val och inspirera till att välja dem. Nudging, det vill säga att göra det enkelt att göra vissa val, kan vara ett kraftfullt verktyg i arbetet mot både energismarta invånare och medarbetare.

Fjärrvärme har identifierats som en viktig komponent för att skapa ett mer resurseffektivt energisystem för framtiden. I en samhällsutveckling där elen behövs för mycket annat än uppvärmning blir fjärrvärme ett smart sätt att energioptimera. Varberg har dessutom en fjärrvärme med mycket lågt klimatavtryck eftersom den i stort består av restvärme från Södra Cell i Värö.

I linje med ambitionsnivån att vara föregångare bör kommunen också stimulera utveckling och innovation. Energilagring, smart energiutbyte

och micro-grids är viktiga pusselbitar för att vara fortsatt föregångare. Ett verktyg till kommunens förfogande är markanvisning och även kommunens fastigheter kan spela en betydande roll som del av ett smart nät.

Vad gör vi bra?

Byte av gatubelysning till LED

Varberg var först ut i Halland med att ha bytt från högtrycknatrium till LED-ljus i all offentlig belysning i kommunen, totalt över 13 000 lyktstolpar. Material i anläggningen återanvändes i bytet till LED-insatser i de befintliga lyktstolparna. Totalt har 6 mil kabel och 32 ton aluminium sparats in och bidragit till en förbättrad cirkulär ekonomi i kommunen. Bytet till LED kommer att spara 2 600 000 kWh per år vilket motsvarar förbrukningen för ca 170 eluppvärmda villor.

Vattensmart blir även energismart

Det kommunala bolaget Vatten och Miljö i Väst AB (VIVAB) jobbar aktivt med kommunikation mot invånare om att hjälpas åt att tänka vattensmart och undvika onödig förbrukning under varma sommarmånader. Utöver att spara på värdefullt dricksvatten bidrar detta även till att spara energi från dricksvattenproduktion.

Varbergs kommun utmärker sig inom effektiv energianvändning och stimulerar aktivt energismarta livsstilar

Nyckeltal Kolada

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018
Mål 7	Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/inv	77	84	88
	Slutanvändning av el inom det geografiska området, MWh/inv	16	22	22

Växthusgasutsläpp inköpt el och uppvärmning inom kommunens förvaltningar

Scope 1	Kategori	Beskrivning	Enhet	2020
	Stationär förbränning			
	Eldningsolja	Stationär förbränning	tCO2e	28
	Diesel, stationär	Uppgift ej tillgänglig	-	-
	Biobränsle (100%)	Stationär förbränning	tCO2e	10,6
	Pellets	Stationär förbränning	tCO2e	74,5
			tCO2e	113,1
	Köldmedium			
	R-404 A	Köldmedier	tCO2e	39,2
			tCO2e	39,2

Varbergs kommun utmärker sig inom effektiv energianvändning och stimulerar aktivt energismarta livsstilar

Växthusgasutsläpp inköpt el och uppvärmning inom kommunens förvaltningar

Scope 2	Kategori	Beskrivning	Enhet	2020
	Fjärrvärme Nordisk			
	Fjärrvärme SE / Varberg	Inköpt fjärrvärme förvaltningar	tCO2e	20,1
			tCO2e	20,1
	Elektricitet Grön			
	Elektricitet Bra Miljöval	Inköpt el förvaltningar	tCO2e	-
			tCO2e	-

Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 7 använts som underlag. Analysen har även tagit stöd av nyckeltal för uppföljning av Sveriges miljömål under fliken "Miljö och Klimat".

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner. kolada.se ➔

I Varberg bygger vi resurseffektivt med giffria material

Bedömning av målbilden

Den samlade bedömningen är att vi har en svag utveckling av måluppfyllelsen i relation till målbild och fokusområden. Resultatutvecklingen är positiv och en förbättring förväntas.

Bakgrund till bedömning

Bedömningen är att tillräcklig koppling mellan planering, genomförande och drift saknas. Kommunen som beställare ska ställa rätt krav och för att få fullständig information om byggnadens innehåll är det viktigt att registrering sker såväl under byggnation som löpande under hela byggnadens livslängd.

Det kommunala bolaget Varbergs Fastighet AB använder den digitala loggboken Sunda Hus i byggskedet, men det saknas förutsättningar att arbeta vidare med dokumentationen i driftskedet. Det kommunala bostadsbolaget Varbergs Bostad AB arbetar med systemet Byggvarubedömningen.

Från 2022 införs även krav på klimatdeklarationer. Att bygga i trä medför positiva vinster för klimatet och den kommande träbyggnadsstrategin förväntas bidra till förflyttning inom målbilden.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

Den största utmaningen för målbilden är att kunskap och samordning saknas, vilket varit en starkt

bidragande faktor till en svag utveckling trots stor vilja till förbättring. Att enas om ett system och arbetssätt gör samordning, gemensamma kravnivåer och delande på kunskap lättare. Behov finns även om att enas om hur kommunen ska arbeta med certifieringar. En ökad samordning i organisationen skapar dessutom bättre förutsättningar för att hantera det kommande kravet på klimatdeklarationer.

Kommunen kan använda flera olika metoder och arbeta mer övergripande med att öka resurseffektiviteten i byggandet. Exempelvis genom mer samnyttjande av ytor och lokaler och genom att arbeta aktivt för återbruk och återvinning av byggmaterial.

Kontinuerlig omvärldsbevakning är högst relevant för målbilden. En stark utveckling pågår i Sverige för klimatsmart och resurseffektiv byggnation och det finns många pågående och genomförda projekt att dra lärdom av. För att följa kommunens arbete krävs att fler nyckeltal arbetas fram i utvecklingen av kommunens hållbarhetsbokslut.

Ett samlat grepp med ökad kompetens inom området giffri miljö hade stärkt arbetet inom denna målbild, såväl som inom målbilden för att minska förekomsten av gifter i ekosystemen lokalt och globalt. Ett exempel på organisationsövergripande arbete är framtagandet av en kemikalieplan för Varbergs kommun, vilken skulle svara mot flera verksamheters behov, både inom skola, service och offentlig miljö inom- och utomhus.

Vad gör vi bra?

Mot ett hållbart samhällsbyggande

Ett gott exempel är Västerport, Varbergs nya centrala stadsdel, där kommunen tagit fram ett Hållbarhetsprogram som anger hur vi ska arbeta för att skapa en hållbar stadsdel. Hållbarhetsprogrammet i Västerport ska följas av såväl kommunen som alla byggaktörer i området. I markanvisningstävlingen av första etappen fick aktörerna poäng utifrån hur de uppfyllde de olika tävlingskriterierna, bl.a. kriterier på: hållbara materialval, fossilfri byggarbetsplats och resurseffektiva byggnader.

Västerport är ett lärande exempel där kommunen tar vara på nya metoder och erfarenheter till kommande projekt, så som till exempel Väröstation och Väröbacka samhälle. I projektet finns en hållbarhetsansvarig som arbetar på 100 procent och projektet certifieras även enligt Citylab (certifiering för hållbar stadsutveckling) för att kvalitetssäkra kommunens arbete.

Återbruk av byggmaterial

Ett annat exempel som bidrar till målbilden är Hamn- och gatunämndens arbete med återbruk av material i flera pågående projekt. Granitsten från förvaltningens stenlager har till exempel använts som sittplatser vid en ny mötesplats på piren i Träslövsläge. Det pågår även ett arbete med att återanvända kajsten i Västerport.

I Varberg bygger vi resurseffektivt med giffria material

Nyckeltal Varbergs Fastighet AB

	2016	2017	2018	2019	2020
Andel A- och B-klassade produkter (BSAB-koder E-N och Z) i Sunda Hus.	69%	92%	95%	89%	84%

Våra konsumtionsmönster rättar sig efter naturens resurser och kretslopp

Bedömning av målbilden

Den samlade bedömningen är en svag utveckling i relation till målbild och fokusområden. Resultatutvecklingen är dock positiv och en förbättring förväntas.

Bakgrund till bedömning

Det finns flera väldigt goda exempel på projekt som bidrar positivt till utvecklingen av målbilden, men bedömningen är att tillräcklig styrning och ett systematiskt och organisationsövergripande arbete saknas. Målbilden delas mellan konsumtionen inom kommunens organisation och medborgarnas konsumtion.

Varbergs kommun är en stor konsument och är offentlig upphandling ett kraftfullt men underutnyttjat verktyg i arbetet mot målbilden. Upphandlingsavdelningen har tidigare utbildats grundläggande i cirkulär ekonomi, men det finns ännu inget etablerat arbetssätt.

Kommunen har potential i att inverka positivt på privat konsumtion, inte minst genom skolan. Kommunen arbetar med att medvetandegöra och minska matsvinn och matavfall med goda resultat. Inom skolan utbildas den unga generationen i ett nytt sätt att tänka kring konsumtion genom ett särskilt fokus på cirkulär ekonomi.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

En kraftsamling krävs för att bättre nyttja potentialen i offentlig upphandling. För framdrift behövs ny styrning, kunskaphöjning och resurser för att driva hållbarhetsfrågor i stort ur ett upphandlingsperspektiv.

För att driva på utvecklingen till ett samhälle byggt på en cirkulär ekonomi behöver kommunen bli bättre på att ställa krav inom samarbeten och upphandling. Lokala samarbetspartners eftersträvas, men små lokala aktörer kan inte alltid svara upp mot kraven som ställs, här finns dock utbildnings- och utvecklingspotential. Det finns även potential i att växla upp arbetet med återbruk, både inom kommunens egna verksamheter och i arbetet med att skapa förutsättningar för samhället.

För att målbilden skall kunna nås är samverkan och stimulering av näringsliv, civilsamhälle och invånare avgörande. Här behöver kommunen växla upp sitt arbete och utveckla former för dialog och samverkan. Att arbeta tillsammans med besöksnäringen för att Varberg ska bli en klimatsmart destination bedöms på sikt bidra till måluppfyllelse och stärka Varbergs attraktivitet som destination.

Vad gör vi bra?

PS fokuserar på cirkulär ekonomi

Sedan början av 2017 har gymnasieskolan Peder Skrivares skola i Varberg aktivt arbetat för att cirkulär ekonomi ska bli ett fokusområde för skolan. Under 2020 utökades satsningen med arrangemanget Green Week Varberg där även Campus Varberg deltog. Green Week Varberg riktar sig till skola, näringsliv, offentlig förvaltning och allmänhet. Under veckan arrangerades olika typer av event runt om i Varbergs kommun, med tonvikt på Peder Skrivares Skola, som på olika vis gick under temat hållbarhet och cirkulär ekonomi. Totalt deltog 2500 personer i de olika programpunkterna, som till största delen var digitala.

Återbruk på Holmagärde

På återvinningscentralen Holmagärde i Varberg är det möjligt för privatpersoner att lämna in prylar som kan komma till återanvändning. Även farligt avfall från privatpersoner, elektronik och vitvaror kan lämnas utan att dra det personliga återvinningskortet. På alla återvinningscentraler går det även att lämna in textilier - både hela och trasiga. Det som inte kan återbrukas tas tillvara för nyproduktion av tyg. Delar av fibrerna kan bli råvara för till exempel filtar och isolering.

Våra konsumtionsmönster rättar sig efter naturens resurser och kretslopp

Nyckeltal Kolada

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018	2019
Mål 12	Insamlat mat- och restavfall, kg/person	209	203	-	189

14,4%

Servicekommitténs totala andel matsvinn 2020 (motsvarande tal 2019 var 15,8%)

Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 12 använts som underlag.

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner.

kolada.se ➔

Sveriges ekokommuners gröna nyckeltal

Varbergs medlemskap i Sveriges Ekokommuner gör det möjligt att följa kommunens miljöarbete genom 12 gröna nyckeltal. För analys av målbilden har nyckeltal 7 använts som underlag.

miljobarometern.se ➔

Varberg erbjuder en attraktiv och hållbar livsmiljö där människor trivs, stannar kvar och flyttar in

Bedömning av målbilden

Den samlade bedömningen är att kommunen har kommit en bra bit på väg i relation till målbild och fokusområden. Det finns många påbörjade insatser och förbättring av målbilden förväntas.

Bakgrund till bedömning

Varbergs kommun har en bra bostadssituation överlag, men inte för alla grupper och inte överallt i kommunen. Människor som står långt från bostadsmarknaden har fortfarande svårt att komma in. Det finns stor skillnad i ekonomiska möjligheter, samt mellan Varbergs tätort och landsbygden när det gäller tillgång till bostadsmarknaden.

Kommunen har en lång historia av befolkningssökning, en trend som håller i sig. En utmaning är att matcha bostäderna som byggs med kommunal service som skolor, vård och rekreation. Utveckling av en hållbar mobilitet utgör en viktig del av en attraktiv livsmiljö

De två största utmaningarna inom målbilden kan sammanfattas till bostäder för alla och hållbar mobilitet. Området är prioriterat i kommunfullmäktiges målsättning att gälla för perioden 2020–2023 och det går att läsa mer om 2020 års arbete i kommunens ordinarie årsredovisning.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

Kommunen arbetar aktivt och kontinuerligt med målet att skapa bostäder för alla i kommunens olika delar men mer insatser behövs. Flera olika verktyg finns eller håller på att tas fram, exempelvis Utbyggnadsplan och Bostadsförsörjningsstrategi. Det skulle också behövas studier kring flyttkedjor, hur de kan initieras och vilken nytta de skulle kunna ge i Varberg. För goda resultat måste vi också prioritera att kommunal service klarar att utvecklas i takt med befolkningsökningen. En utmaning är att tillgodose förskole- och skolplatser med hög kvalitet och efter önskemål vid hög befolkningsökning i redan ansträngda lokaler.

För att kommunen ska nå målbilden behöver arbetet med hållbar mobilitet intensifieras och här är omvärldsanalys och samverkan särskilt viktigt. Samhällsplanering är ett viktigt verktyg och hållbarhet måste genomsyra samhällsbyggnadsprocessen. Det handlar om såväl planering av och investering i infrastruktur och kollektivtrafik som beteendepåverkande insatser mot förändrade resvanor. Potential finns i att arbeta mer aktivt med att söka extern finansiering för att testa nya lösningar, samarbetsformer och inspirera till ökat medborgarengagemang i klimatomställningen.

Vad gör vi bra?

Dialog för attraktiva livsmiljöer

I arbetet med att göra Apelviken till en ännu mer attraktiv surfdestination bjöd kommunen in till dialog och ställde frågan - Hur kan vi få fler tjejer att vilja surfa i Apelviken? Ett tjugotal gymnasietjejer från Peder Skrivares skola fick arbeta med frågan under fyra workshops tillsammans med landskapsarkitekt och designer. Satsningens ambition är att genom dialog med olika målgrupper öka mångfalden i det offentliga rummet. Idag är det primärt killar som använder ytorna runt Apelviken och kommunen vill genom tidiga insatser bidra till att fler tjejer tar del av platsen i framtiden.

Levande kulturliv

Ett brett utbud av kulturaktiviteter stärker Varbergs attraktivitet. Under 2020 har drivna och engagerade medarbetare i kommunen varit tvungna att tänka nytt och ställa om sin verksamhet för att upprätthålla ett levande kulturliv i Varberg. Konserter och barnteatrar har sänts digitalt och därmed har intresset hållits levande och kultur fortsatt vara en självklar del i människors vardag.

Varberg erbjuder en attraktiv och hållbar livsmiljö där människor trivs, stannar kvar och flyttar in

Nyckeltal Kolada (Här visas exempel på nyckeltal som analysen baserats på. Fler nyckeltal finns på kolada.se.)

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018	2019	2020
MÅL 9	Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	72,3	72,3	73,9		
MÅL 16	Invånare 16–84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)	20		25		25
MÅL 16	Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	606	553	641	615	

Sveriges ekokommuners gröna nyckeltal

	2018	2019	2020
Antal resor (påstigningar) per invånare gjorda med kollektivtrafik	37	41	33,5

Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 9, 10, 11 och 16 använts som underlag. Analysen har även tagit stöd av nyckeltal för uppföljning av Sveriges miljömål under fliken "Miljö och Klimat".

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner. kolada.se ➔

Sveriges ekokommuners gröna nyckeltal

Varbergs medlemskap i Sveriges Ekokommuner gör det möjligt att följa kommunens miljöarbete genom 12 gröna nyckeltal. För analys av målbilden har nyckeltal 2 använts som underlag. miljobarometern.se ➔

Varberg har Väst kustens bästa förutsättningar för en hälsosam livsstil

Bedömning av målbilden

Den samlade bedömningen är att vi är på god väg mot måluppfyllelse och har kommit långt i relation till målbild och fokusområden. Resultatutvecklingen är dock svag och det krävs ytterligare insatser inom flera områden om trenden ska kunna vändas mot fortsatt god måluppfyllelse.

Bakgrund till bedömning

Varbergs kommun har vacker natur av blandad karaktär med relativt god tillgänglighet. I grunden finns fina förutsättningar för en hälsosam livsstil, även om senaste årets pandemi haft stor påverkan och bidragit till att utvecklingen på området avstannat. Viktigt att uppmärksamma är att en ”hälsosam livsstil” inte bara handlar om fysisk hälsa, men också om psykisk hälsa. Även arbetet för giftfria miljöer är ett viktigt folkhälsoarbete ur ett långsiktigt perspektiv.

Varberg har en hög andel äldre medborgare, högre än rikssnittet, men de är överlag vid god hälsa och medelåldern är hög.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

För goda resultat i framtiden krävs det att kommunen arbetar förebyggande med en hälsosam livsstil och skapar förutsättningar för alla olika grupper i samhället. Med hjälp av god samverkan behöver vi

stärka och skapa stödjande miljöer för våra unga och ge såväl generella som riktade insatser i tidigt skede.

Det finns goda exempel inom området som vi behöver förvalta och bygga vidare på. Ett viktigt område att uppmärksamma, som inte hanteras tillräckligt i våra lokala hållbarhetsmål, är ökande psykisk ohälsa. Pandemin har bland annat gett ett ökat tryck på Socialförvaltningen och fler av kommunens invånare lider av psykisk ohälsa. Rådande förhållanden gör det extra angeläget att kommunen stöttar civilsamhället och föreningslivet. Kommunen behöver omvärldbevaka och noga följa utvecklingen i spåren av pandemin, för att på bästa sätt ta omhand dess långsiktiga effekter på ett välmående samhälle - både inom kommunorganisationen och för våra invånare.

Ett växande Varberg blir en utmaning för arbetet med god folkhälsa och kommunens förmåga att klara av att möta ökande behov och önskemål. För att upprätthålla goda resultat inom målbilden måste befolkningsökningen kombineras med tillräckliga satsningar på kommunal service. Kommunen arbetar med att ta fram en utbyggnadsplan med koppling till den kommunal investeringsbudgeten.

Vad gör vi bra?

Junior i Varberg

Barn i behov av särskilt stöd ska få likvärdiga förutsättningar som andra till en fungerande och tillfredsställande skolgång och fritid.

Region Halland, i samverkan med Kungsbacka kommun, har därför arbetat fram en modell som kallas friskvårds- och aktivitetsgrupper som nu också etablerats i Varberg. Grupperna riktar sig till barn med övervikt, psykisk ohälsa och/eller svårigheter kring fritidsaktiviteter på grund av funktionsnedsättning. Projektet bygger på bred samverkan och målet är att barnen ska hitta nya sammanhang, bli mer fysiskt aktiva, få kompisar, blir gladare och mer självsäkra.

Projektet Outwest för ökad samordning

Med bakgrund i ett behov av ökad samordning i organisationen rörande friluftslivsarbete startade projektet Outwest (avslutades 2020). Projektmålet var att göra ett aktivt friluftsliv mer tillgängligt för besökare och invånare. I projektet förtydligades roller och arbetssätt utvecklades för att bättre samordna insatser inom friluftsliv mellan föreningar, företag, markägare och kommunen. Som en följd av det aktiva arbetet som skedde i projektet har kommunen idag en friluftsamordnare.

Daglig fysisk aktivitet på kommunens grundskolor

Forskning visar att daglig rörelse bidrar till välmående och lärande. De allra flesta grundskolor i Varberg arbetar därför systematiskt med daglig fysisk aktivitet, där en del handlar om organiserade pulshöjande aktiviteter. Arbetet har skapat en positiv skolkultur och en skola med fokus på välmående och lärande.

Varberg har Västkustens bästa förutsättningar för en hälsosam livsstil

Nyckeltal Kolada (Här visas exempel på nyckeltal som analysen baserats på. Fler nyckeltal finns på kolada.se.)

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018	2019	2020
Mål 3	Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	73	-	75		75
Mål 3	Medellivslängd kvinnor, år	84,8	84,7	84,6	84,9	
Mål 3	Medellivslängd män, år	81,4	81,5	81,5	81,9	
Mål 3	Långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, andel (%)	50,9	52,1	55,5		

Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 2 och 3 använts som underlag.

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner. kolada.se ➔

Nyckeltal

	2018 (läsår 2017/18)	2019 (läsår 2018/19)	2020 (läsår 2019/20)
Närvaro i idrott och hälsa, andel av all lektionstid från förskoleklass till årskurs 9.	Ingen data pga nytt uppföljningssystem	90%	89%
Pulshöjande aktivitet/ dag (enkät till rektorer)	Ingen data	Ingen data	90% av skolorna arbetar medvetet med daglig fysisk aktivitet

I Varberg har alla invånare möjlighet att finna en meningsfull sysselsättning

Bedömning av målbilden

Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till målbild och fokusområden. Utifrån nuvarande arbete förväntas ingen förändring inom området.

Bakgrund till bedömning

Varberg har under lång tid haft goda grundförutsättningar men det är stor skillnad mellan olika befolkningsgrupper. Utmaningar finns på horisonten i form av lågkonjunktur, befolkningsökning och samhällsutveckling mot en ökad arbetslöshet, ytterligare förstärkt av pandemin. Hårdast drabbade är unga och utrikes födda. Arbetsmarknadsenheten har svårare att få ut deltagarna till ”riktiga” jobb vilket gör att tiden med försörjningsstöd kan komma att öka.

Många insatser görs runt om i kommunen för att människor ska få en meningsfull sysselsättning. Starkast bedöms kommunen vara inom idrotten, även om fritidsaktiviteter kan vara en socioekonomisk utmaning för en del familjer.

En meningsfull sysselsättning kan också vara att hitta sitt intresse, hobby, kall eller en nyupptäckt talang. Genom olika kulturaktiviteter från tidig ålder; bebismåleri, barnteater, konstworkshops – eller skapande i andra former – kan invånare i Varberg prova sig fram genom det konstnärliga uttrycket. I åldern 15–25 år får de dessutom ekonomiskt stöd, fria lokaler och coaching för att prova sina drömmar och testa sig fram.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

Kommunen behöver definiera vad givande och meningsfull sysselsättning innebär för olika grupper. Utan definition är det svårt att veta när god måluppfyllelse nåts eller vilka nyckeltal som ska följas.

Utvecklingsarbete behöver göras inom många områden, bland annat för att stötta föreningslivet och civilsamhället. Ett annat insatsområde är kommunala fritidsaktiviteter för socialt utsatta grupper. Kommunen kan också arbeta för att höja andelen inskrivna i förskolan, som ett verktyg för att öka kunskaper och förmågor på sikt för en starkare demokrati. Idag är andel inskrivna i förskola i nivå med riket.

Viktigt är att pågående insatser som bidrar till goda resultat kan fortlöpa. Campus Varberg och Pederskrivares gymnasieskola arbetar aktivt för gott samarbete med näringslivet. Arbetsmarknadsenheten jobbar engagerat för att individer ska komma i arbete och studier. I Varberg finns länets största yrkeshögskola där en väldigt hög andel går direkt till arbete. Det har blivit svårare att bibehålla och attrahera högskoleutbildningar att förläggas till Campus Varberg. Det är viktigt med en fortsatt prioritering som syftar till att ge Varbergs kommun ett bredare utbud av eftergymnasiala utbildningar inom yrkeshögskola och högskola. Pandemin har inneburit nya utmaningar, men nya kunskaper och erfarenheter i samband med den digitala omställningen ger också nya möjligheter för framtiden.

Vad gör vi bra?

Samarbete mellan grundskola och arbetsliv

I Varbergs kommunala grundskolor har ett ramverk för modern arbetslivsorientering, MOA, skapats. I MOA ingår bland annat PRAO, värdeskapande aktiviteter och det nationellt uppmärksammade arbets sättet SKAL, SKolaArbetsLiv. MOA som ramverk, och exempelvis SKAL som arbetssätt, har fått stor uppmärksamhet nationellt och flertalet kommuner runt om i landet har valt att starta upp samarbete skola- arbetsliv utifrån Varbergs modell. Ett medvetet och strukturerat lärande skola- arbetsliv främjar elevers motivation och lärande, samt bidrar till väl underbyggda fram tidsval.

Läsande förebilder

I projektet Läsande förebilder samarbetar förskole- och grundskoleförvaltningen, Varbergs Sparbank genom Sparbanksstiftelsen och Varbergs BoIS FC med ambition att inspirera elever i årskurs 2 till mer läsning, också på fritiden. Under vårterminen 2021 får elever besök av professionella fotbollsspelare och skola- arbetslivsutvecklare. Eleverna får även en inblick i spelarnas arbetsliv och studier efter grundskola och gymnasium som en motivation för fortsatt lärande. Planering har genomförts under 2020. Under 2021 genomförs skolbesök vid 12 grundskolor och om projektet blir framgångsrikt kommer resterande skolor att besökas 2022.

I Varberg har alla invånare möjlighet att finna en meningsfull sysselsättning

Nyckeltal Kolada (Här visas exempel på nyckeltal som analysen baserats på. Fler nyckeltal finns på kolada.se.)

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018	2019	2020
Mål 4:	Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, (%)	74.0	78.0	82.0		

Andel deltagare inom kommunens arbetsmarknadsenhet som börjat arbeta

	2018	2019	2020
Totalt i Varberg	27%	22%	24%
Kvinnor	26%	22%	21%
Män	27%	21%	27%

Andel deltagare inom kommunens arbetsmarknadsenhet som börjat studera

	2018	2019	2020
Totalt i Varberg	7%	7%	7%
Kvinnor	5%	6%	6%
Män	9%	8%	8%

Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 1, 4, 5, 8 och 10 använts som underlag.

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner. kolada.se ➔

Varberg är ett rättvist och inkluderande samhälle

Bedömning av målbilden →

Den samlade bedömningen är att vi kommit en bit på väg i relation till målbild och fokusområden. Trots pågående insatser förväntas ingen förändring på grund av växande utmaningar och ojämn framdrift i organisation.

Bakgrund till bedömning

Varberg har en historia av en homogen kommun som nu förflyttas till en mer heterogen befolkning, som en del av urbaniserings- och globaliseringstrender. Det kräver nya arbetssätt i kommunen i smått som stort. Starka befintliga strukturer gör att det kan vara svårt att komma in i samhället som utomstående. Idag har ca 20% av Varbergs invånare en eller två utrikesfödda föräldrar eller är själva utrikesfödda.

Ett arbete pågår med att revidera och utveckla strategin för långsiktig inkludering, den ska förtydliga hur vi ska ta ett gemensamt kliv framåt mot en kommun som präglas av delaktighet. Centralt för området är demokratifrågor, där digitalisering kan utgöra både möjligheter och hinder. Den snabba digitala utvecklingen i samband med pandemin ökar risken att fler hamnar i utanförskap.

Kommunen har ett långsiktigt jämställdhetsarbete, där både policy och riktlinjer framtagna. Det interna arbetet följs upp i personalboks slutet. Kommunen arbetar för att ge jämställd service till invånarna. Varje år delas priset "Årets Jämställare" ut, där

kommunen lyfter medarbetare som i visionens anda ställer upp, inte bara för varandra, utan för dem som verksamheten existerar för – invånarna. Kommunen delar även ut "Jämställdhetspriset" som riktar sig till föreningar, organisationer, förvaltningar, bolag eller personer. Syftet är att lyfta fram goda exempel och inspirera till förbättrat jämställdhetsarbetet i hela Varbergs kommun.

Området är prioriterat i kommunfullmäktiges målsättning att gälla för perioden 2020–2023 och det går att läsa mer om 2020 års arbete i kommunens ordinarie årsredovisning

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

Arbetet med inkludering och jämställdhet kräver ett medvetet, kontinuerligt och uthålligt arbete för goda resultat. Potential finns i att arbeta mer organisationsgemensamt. Det finns goda exempel i organisationen som vi behöver förvalta och bygga vidare på, där strukturerat arbete resulterat i förflyttning framåt.

Kommunen kan bli bättre på att säkra representation från olika perspektiv i dialogen med invånare om Varbergs utveckling. Barnperspektivet genomsyrar idag inte hela kommunens arbete men är på god väg att utvecklas, till exempel pågår dialog mellan de samhällsbyggande nämnderna och bolagen för att skapa en plattform för kunskapsutbyte.

Goda resultat kräver ett långsiktigt och uthålligt arbete inom hela organisationen med kontinuerlig omvärldsbevakning för att följa utvecklingen i resten av samhället.

Vad gör vi bra?

Badplats för alla

Inför sommaren 2020 färdigställdes och invigdes det tillgänglighetsanpassade badet på Getterön 5e vik. Badet är utrustat med nya toaletter, omklädningsrum, dusch och möjlighet att låna badrullstolar på plats under vissa tider. Här finns också en ny tillgänglighetsanpassad lekplats och en spång som underlättar att ta sig fram mellan lekplats och brygga.

Även badplatsen vid Barnens badstrand är anpassad för att vara tillgänglig och är centralt belägen i Varberg. Här finns ett trädäck och ramp ut i vattnet längs med piren norr om Kallbadhuset. Det finns även möjlighet att låna badrullstolar.

Långsiktig satsning för ökad jämställdhet

Kultur- och fritidsnämnden har sedan år 2013 genomfört ett årligt jämställdhetsboks slut för att kartlägga och analysera resursfördelningen mellan män/pojkar respektive kvinnor/flickor inom nämndens verksamhetsområde. Målsättningen har varit att resurser ska fördelas jämställt, och för att nå dit krävs underlag som visar hur resurser fördelas i dagsläget och handlingsplaner för nå målet. En ökad jämställdhet har krävt ett arbete på alla nivåer, allt ifrån hur individer bemöts, hur verksamheten bedrivs och vad som präglar den i form av rådande strukturer som normer och värderingar. Kompetensutveckling och kunskap har varit en viktig del för att medvetandegöra vad som krävs för att bedriva en jämställd verksamhet och för att möta människor på rätt sätt.

Varberg är ett rättvist och inkluderande samhälle

Nyckeltal Kolada (Här visas exempel på nyckeltal som analysen baserats på. Fler nyckeltal finns på kolada.se.)

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018	2019	2020
Mål 5	Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)	74,3	75,1	75,4	75,6	
Mål 10	Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	22		24		24
Mål 10	Förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20–64 år, vistelsetid 4–6 år, andel (%)	50,0	66,7	66,0	66,7	

Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 1, 5, 10 och 16 använts som underlag.

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner. kolada.se ➔

Varberg är en magnet för kreativa människor med hållbara verksamheter

Bedömning av målbilden

Den samlade bedömningen är att vi är på väg mot måluppfyllelse och har kommit en bit på väg i relation till målbild och fokusområden. Det finns många påbörjade insatser, framförallt inom privat sektor, och förbättring av målbilden förväntas.

Bakgrund till bedömning

Varbergs kommun är en attraktiv plats för att starta och utveckla företag. Kommunen har en viktig roll som möjliggörare i alla skeden – i etablering, expansion och utveckling. Kommunen har många etableringsförfrågningar och många nya företag har startats trots lågkonjunktur och pandemi.

Arbetet med målbilden är under uppstart och bedöms ha god utvecklingspotential. Initiativ pågår men i dagsläget finns inget samlat arbete mot målbilden, förutom när det gäller att kunna erbjuda attraktiv livsmiljö. För att vara en magnet finns flera aspekter att arbeta med, exempelvis jämställdhet och det stora lönegapet mellan män och kvinnor i Varbergs näringsliv. Enligt Region Halland finns också en obalans på arbetsmarknaden då många av regionens invånare har en utbildningsnivå som är högre än vad som efterfrågas lokalt.

Livskraftigt näringsliv är prioriterat i kommunfullmäktiges målsättning att gälla för perioden 2020–2023 och det går att läsa mer om 2020 års arbete i kommunens ordinarie årsredovisning.

Utvecklingspotential i arbetet mot målbilden

För att bli en magnet för kreativa människor med hållbara verksamheter måste kommunen tydligt visa vad kommunen vill åstadkomma och arbeta in det som en del av vårt varumärke. Det räcker inte med att vara en bra plats, utan kommunen måste aktivt arbeta med varumärket för att locka företag. Utbyggnadsplanen är ett viktigt verktyg för att möjliggöra för nya verksamheter och arbetet är under utveckling. Tillgången på mark för nya verksamheter behöver vidareutvecklas.

För att klara lokala hållbarhetsutmaningar måste kommun, näringsliv och civilsamhälle arbeta mer tillsammans. Att utveckla samarbete med civilsamhället är högst relevant, framförallt om vi har för avsikt att fånga upp de kreativa människorna som ofta återfinns utanför de traditionella ramarna. Kommunen ser utvecklingspotential i att växla upp arbetet tillsammans med besöksnäringen och tillsammans göra Varberg till en klimatsmart destination.

Även inom industri- och tillverkning finns stor utvecklingspotential. Kommunen har en viktig roll som kunskapsnod och mäklare genom att koppla ihop verksamheter med stöd, investeringsmedel och akademisk kompetens. Kommunen kan ge förutsättningar för en hållbar affärsutveckling genom att stötta med utbildning och samverkan. Omvärldsbevakning är kärnan i arbetet, ett måste för att fånga in ny kunskap, trender och omsätta i verksamhet.

En attraktiv livsmiljö är en stark faktor som påverkar möjligheten att verka som magnet och en samhällsplanering som erbjuder hållbart boende och mobilitet är därför viktiga faktorer att arbeta med.

Vad gör vi bra?

Mötesplatser och samverkan med näringslivet
För att skapa en samsyn för Varbergs framtid bedriver kommunen ett flitigt arbete med nätverk och mötesplatser för det lokala näringslivet. Ett exempel är Varbergsmorgon som bjuder på intressanta föredrag och nyheter från Varbergs näringsliv. För dialog, utveckling och informationsutbyte finns till exempel besöksnäringens nätverket, VD-nätverket och näringslivsdialogen. Det sker även platsbundna träffar för dialog kring lokala förutsättningar och träffar inom tematiska områden.

Impact House

Under 2020 startade kommunen ett samarbete med Coompanion Halland och Energi- och Miljöcentrum som kallas Impact House. Det är en samverkansarena för hållbar samhällsutveckling tillsammans med näringslivet. Kommunens del finansieras av EU-projektet ”BAS - bygga attraktiva samhällen för företag”. Ett viktigt fokusområde i projektet handlar om att främja cirkulär ekonomi och ett affärsutvecklingsprogram har tagits fram för att stötta intresserade företag.

Varberg är en magnet för kreativa människor med hållbara verksamheter

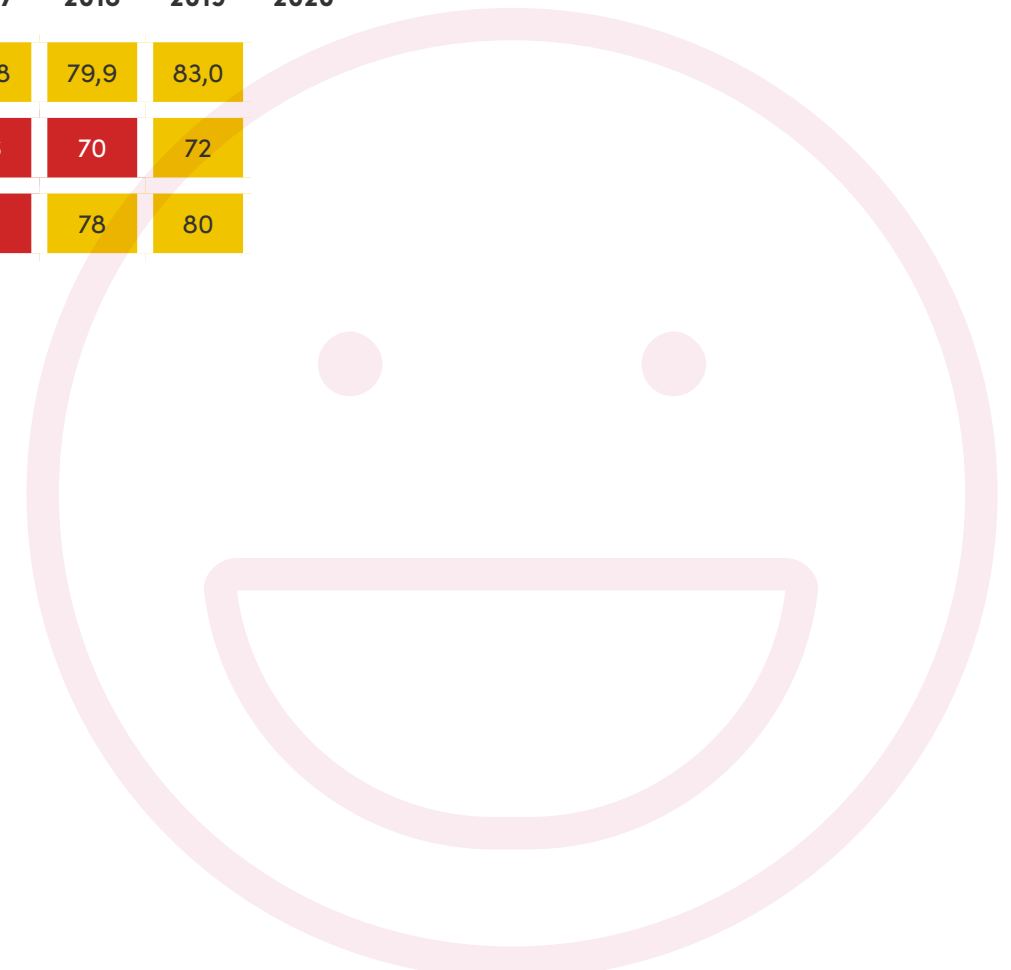
Nyckeltal Kolada (Här visas exempel på nyckeltal som analysen baserats på. Fler nyckeltal finns på kolada.se.)

Agenda 2030	Nyckeltal	2016	2017	2018	2019	2020
Mål 9	Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	70,2	74,8	79,9	83,0	
	Företagsklimat enl, ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	71	66	70	72	
	Företagsklimat enl, ÖJ (Insikt) - Totalt - Bemötande, NKI	75	73	78	80	

Kolada: Jämföraren

Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har publicerat ett nyckeltalsurval i databasen Kolada där det är möjligt att följa resultat av det lokala Agenda 2030-arbetet. För analys av målbilden har nyckeltal för mål 9 och 7 använts som underlag.

Följ länken för att se nyckeltal, trender och jämföra Varbergs resultat med andra kommuner. kolada.se ➔

Vidare arbete mot ett hållbart Varberg

Varberg växer

Varberg erbjuder idag en livsmiljö med många attraktiva kvaliteter. Befolkningen ökar stadigt och vår kommun förändras och utvecklas hela tiden. Ett växande Varberg skapar både möjligheter och utmaningar. Det samlade arbete måste resultera i att vi kan möta befolkningsökningen med god kommunal service. När vi växer måste vi säkerställa att det som gör Varberg attraktivt värnas, vi måste ta ansvar i klimatomställningen och bygga ett samhälle där människor ges förutsättningar att må bra.

Nytt arbetssätt och utveckling av bokslutet framåt

Hållbarhetsbokslutet är del av ett nytt arbetssätt som ska hjälpa oss att kraftsamla i arbetet mot ett hållbart samhälle – både inom den egna organisationen och på sikt även tillsammans med andra. I samband med att vårt första hållbarhetsbokslut nu genomförts, har kommunen startat en ny lärande resa. Nästa steg är att säkerställa att insikterna i hållbarhetsbokslutet återinförs in i organisationen och översätts till konkreta åtgärder för bättre resultat.

Att vårt arbetssätt är lärande innebär att det kommer utformas och förändras i takt med att vi tar steg framåt, lär oss nytt och utvecklas i vårt samlade hållbarhetsarbete. I år har vi lagt en grund

och arbetet har gett oss många lärdomar att bygga vidare på till kommande år. Bland annat behöver urvalet av nyckeltal bearbetas och nya kan behöva skapas. Analysarbetet behöver utvecklas med nya metoder för att bättre fånga synergier mellan målbilderna. Vi behöver också hantera frågan om att målbildernas innehåll kan ha förändrats över tid. Vissa perspektiv som växt allt mer under de senaste åren saknas idag i målbilderna, men behöver säkerställas som en del av analysen i framtiden. Exempel är psykisk ohälsa och anpassning till ett förändrat klimat.

Viktiga lärdomar

Kommunen behöver arbeta smart, effektivt och mer organisationsgemensamt. Vi måste arbeta med helheten och klokt navigera mot ett hållbart samhälle genom att både ta vara på analysens utpekade förbättringspotential och samtidigt fortsätta att leverera inom områden där tidigare prioriteringar redan lyft våra resultat.

Offentlig upphandling är ett kraftfullt verktyg vars potential vi behöver nyttja mer effektivt. När vi ser till resurser och kostnader måste kommunen blicka långsiktigt, men också bli bättre på att betrakta våra insatser ur ett systemperspektiv och se hur en satsning kan ge positiva effekter även inom ett annat område. Att utforska synergier mellan målbilderna är ett utvecklingsområde för framtiden.

Tillsammans med andra

De utmaningar som världen står inför kan kommunen inte hantera ensam. För att frambringa mer kraft i arbetet med lokalt prioriterade hållbarhetsutmaningar behöver vi satsa på att utveckla nya samarbetsformer tillsammans med andra. Alla i samhället måste vara med för att vi ska kunna göra de förändringar som krävs: företagare och forskare, politiker och tjänstepersoner, organisationer och invånare.

Sammanfattning av målbildernas bedömning och trend

			
	<p>Varberg är föregångare inom förnybar och återvunnen energiproduktion ↻</p>	<p>Varberg bevarar och utvecklar ekosystemtjänsternas funktion och kvalitet ↻</p> <p>Varberg minimerar klimatpåverkan från resor och transporter ↻</p> <p>Varbergs kommun utmärker sig inom effektiv energianvändning och stimulerar aktivt energismarta livstilar ↻</p> <p>Varberg erbjuder en attraktiv och hållbar livsmiljö där människor trivs, stannar kvar och flyttar in ↻</p> <p>Varberg är en magnet för kreativa människor med hållbara verksamheter ↻</p>	<p>I Varberg bygger vi resurseffektivt med giftfria material ↻</p> <p>Våra konsumtionsmönster rättar sig efter naturens resurser och kretslopp ↻</p>
		<p>I Varbergs kommun ger maten minsta möjliga påverkan på ekosystem och klimat Ekologisk och klimatsmart mat ↻</p> <p>I Varberg har alla invånare möjlighet att finna en meningsfull sysselsättning ↻</p> <p>Varberg är ett rättvist och inkluderande samhälle ↻</p>	<p>Varbergs kommun bidrar till att minska förekomsten av gifter i ekosystemen lokalt och globalt ↻</p>
	<p>Varberg har västkustens bästa förutsättningar för en hälsosam livsstil ↻</p>		<p>I Varbergs kommun ger maten minsta möjliga påverkan på ekosystem och klimat Jordbruksmark och stadsodling ↻</p>